

5 במרץ 2026

לכבוד

פרופ' דניאל הרשקוביץ

נציב שירות המדינה

Natziv@csc.gov.il

מר מתניהו אנגלמן

מבקר המדינה

Ombudsman@mevaker.gov.il

שלום רב,

הנדון: שימוש בלשכת העיתונות הממשלתית להפצת מסר פוליטי – דרישה לבדיקה

מערכתית

- כנייה זו נשלחת אליכם מטעם מכון זולת לשוויון וזכויות אדם. אנו פונים אליכם בעקבות פרסום שביצעה לשכת העיתונות הממשלתית (לע"מ) בעמודי המדיה החברתית שלה (ראו צילום מסך המצורף בסוף הפנייה), שבמסגרתו הופצה הודעה פוליטית מובהקת מטעם ראש הממשלה, העוסקת במחלוקת פוליטית ומשפטית מול היועצת המשפטית לממשלה.
- פרסום זה אינו מתיישב עם תפקידה המוסדי של לשכת העיתונות הממשלתית, שהיא יחידה מקצועית בשירות המדינה שתפקידה לשרת את הציבור ואת התקשורת במידע ממלכתי ואמין, ולא לשמש פלטפורמה להפצת מסרים פוליטיים של הדרג הנבחר.
- במיוחד בולטת העובדה כי הפרסום עומד בסתירה ישירה לקוד האתי לדוברים בשירות הציבורי, אשר לשכת העיתונות הממשלתית עצמה מפרסמת ומפיצה באתר הממשלה עבור כלל מערך הדוברים הממשלתי. בקוד זה נקבע במפורש כי: "הדובר לא יעסוק בעניינים אישיים או פוליטיים של הממונים עליו ויימנע מפרסום ומהפצת מידע בעל אופי מפלגתי או אישי, ומכל פעולה שיש בה אפילו מראית עין של אלה".¹
- קשה להעלות על הדעת הפרה ברורה יותר של כלל זה מאשר שימוש בגוף ממשלתי מקצועי להפצת מסר פוליטי של הממונה עצמו במסגרת מאבק פוליטי-משפטי מתמשך.
- התנהלות זו אף מעוררת קושי של ממש גם במישור הוראות תקנון שירות המדינה (התקשי"ר). כך למשל בסעיף 02.533(ג) לתקשי"ר נקבע כי עובד מדינה אינו רשאי להשמיע בתקשורת או להעביר אליה דברי ביקורת כלפי שרים אחרים, כלפי מוסדות ממשלתיים או ממלכתיים אחרים וכלפי חברי הכנסת.² הוראה זו נועדה למנוע מצב שבו השירות הציבורי הופך לשחקן במאבקים פוליטיים בין גורמי שלטון. כאשר גוף ממשלתי מקצועי דוגמת לשכת העיתונות הממשלתית

¹ הקוד האתי לדוברים בשירות הציבורי, לשכת העיתונות הממשלתית (נבדק לאחרונה ביום 5.3.26).
² תקנון שירות המדינה (התקשי"ר), סעיף 02.533(ג) – פעילות מפלגתית, נציבות שירות המדינה (מעודכן עד 19.2.26).

- משמש כפלטפורמה להפצת מסר פוליטי של הדרג הנבחר במסגרת עימות עם מוסד ממלכתי אחר, מתעורר חשש ממשי כי הדבר חורג גם מן האיסורים שנקבעו בהוראות התקשי"ר.
6. מעבר לכך, התנהלות זו עומדת גם בניגוד לערכי היסוד של השירות הציבורי המעוגנים בקוד האתי של שירות המדינה – ובראשם הממלכתיות והאפוליטיטיות של השירות הציבורי. ערכים אלה מחייבים את עובדי המדינה לפעול בנאמנות למדינה, להעדיף את האינטרס הציבורי ולשמור על אמון הציבור בשירות המדינה.³ שימוש בפלטפורמה ממשלתית רשמית לצורך הפצת מסרים פוליטיים פוגע ישירות בעקרונות יסוד אלה.
7. חשוב להדגיש כי אין מדובר באירוע חד-פעמי. בשנים האחרונות היו מקרים נוספים שבהם לשכת העיתונות הממשלתית פעלה באופן המעורר חשש לשימוש בגוף ממשלתי מקצועי לצורך קידום מסרים או אינטרסים אישיים ופוליטיים. כך למשל נמתחה ביקורת ציבורית על מקרים שבהם נעשה שימוש בפלטפורמות של לע"מ לצורך פרסומים בעלי אופי אישי או תדמיתי הנוגעים למשפחת ראש הממשלה – לרבות פרסומים הנוגעים לאשת ראש הממשלה או פרסומים בעלי אופי אישי שאינם קשורים כלל לפעילות ממשלתית.⁴
8. בנוסף לכך, הסוגיות של שימוש לא ראוי במערך הדוברות הממשלתי לצורך דברור ענייניה של משפחת ראש הממשלה, וכן ריטוש תמונתיה של אשת ראש הממשלה בניגוד לתנאי השימוש בצילומים שלע"מ עצמה קבעה, עומדות במוקד פניות קודמות ללע"מ, בין היתר מטעם עו"ד איתי מק המייצג את עמותת זולת.⁵ הצטברותם של אירועים אלה מעוררת חשש כי אין מדובר במעידה נקודתית אלא בדפוס פעולה חוזר, שבמסגרתו מיטשטש הגבול בין שירות ציבורי ממלכתי לבין מערך מסרים פוליטי או אישי.
9. להתנהלות זו יש השלכות רחבות וחמורות. בתקופה הנוכחית, שבה מדינת ישראל מצויה במלחמה ומתמודדת באופן יומיומי עם ניסיונות השפעה, דיסאינפורמציה ותעמולה מצד גורמים עוינים – לרבות איראן – יש חשיבות קריטית לכך שהציבור יוכל לסמוך על מידע המפורסם על ידי גופים ממשלתיים. כאשר גוף ממשלתי מקצועי משמש להפצת מסרים פוליטיים במסווה ממלכתי, נפגע האמון הציבורי במידע הממשלתי עצמו. פגיעה זו עלולה להיות בעלת השלכות חמורות על יכולתה של המדינה לתקשר עם הציבור באופן אמין ואפקטיבי בעת חירום, סוגיה אשר במקרים מסוימים אף עשויה להגיע לכדי פגיעה של ממש בבטחון הציבור.
10. מעבר לכך, המשך שימוש בפלטפורמות ממשלתיות להפצת מסרים פוליטיים של הדרג הנבחר מעורר חשש ממשי לפגיעה בעקרון השוויון הפוליטי ובטוהר הבחירות, במיוחד אם התנהלות זו תימשך ותתעצם לקראת מערכות בחירות עתידיות. שימוש במשאבי המדינה ובמנגנוני התקשורת הממלכתיים לצורך קידום מסרים פוליטיים של השלטון הוא מאפיין מוכר של משטרים שבהם הגבול בין המדינה לבין המפלגה השלטת מיטשטש. תופעה זו מזוהה יותר עם משטרים ריכוזיים

³ הקוד האתי של שירות המדינה – ערכי השירות הציבורי, נציבות שירות המדינה (ינואר 2017).

⁴ דוד ורטהיים, חג החנופה: בלע"מ מחקו את הפוסט שהוקדש לזוג נתניהו, וואלה (10.8.25).

⁵ שבי גטניו, פנייה ללע"מ: האם ישנו חוק נכחד לאשתו של ראש הממשלה?, העין השביעית (11.02.26).

וסמכותניים, בדומה למדינות שישראל מתמודדת מולן בזירה הביטחונית והמדינית, מאשר עם דמוקרטיה מתפקדת.

11. התנהלות שבה גוף ממשלתי מקצועי מגויס להפצת מסרים פוליטיים של הדרג השלטוני מערערת את העיקרון הבסיסי של ממלכתיות השירות הציבורי, ומקרבת את המערכת הציבורית למודל שבו מנגנוני המדינה משמשים כלי בידי השלטון לצרכים פוליטיים. מצב כזה פוגע לא רק באמון הציבור אלא גם ביסודות הדמוקרטיים עצמם, שכן הוא מטשטש את ההבחנה החיונית בין מוסדות המדינה לבין תעמולה פוליטית של השלטון.

12. נוכח האמור לעיל, אנו מבקשים כי:

א. תיבחן בדחיפות התנהלות לשכת העיתונות הממשלתית ביחס לפרסום האמור, לרבות התאמתו לקוד האתי לדוברים, לקוד האתי של שירות המדינה ולהוראות התקשי"ר.

ב. יינתנו הנחיות ברורות להסרת הפרסום האמור מפלטפורמות לשכת העיתונות הממשלתית.

ג. תיבחן באופן מערכתי התנהלות התקשורתית של לשכת העיתונות הממשלתית, לרבות המקרים הקודמים שהוזכרו לעיל, על מנת לוודא כי גוף ממשלתי מקצועי אינו משמש כפלטפורמה למסרים פוליטיים או אישיים.

נשמח לעמוד לרשותכם לצורך העברת מידע נוסף ככל שיידרש.

בכבוד רב,

עינת עובדיה,

מנכ"לית מכון זולת

העתק:

עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה, lishkat-yoetz@justice.gov.il

מר ניצן חן, מנהל לשכת העיתונות הממשלתית, nitzanc@Press.pmo

צילום מסך של הפרסום

לשכת ראש הממשלה:

בלתי נתפס שבעיצומה של מלחמה קיומית מול איראן בהובלת הנשיא טראמפ וראש הממשלה נתניהו, היועצת המשפטית לממשלה מבקשת מבג"ץ להוציא צו מוחלט שיורה לראש הממשלה לפטר את השר לביטחון לאומי האחראי על ביטחון הפנים בעת המלחמה.

בקשת היועצת המשפטית לממשלה לפטר שר בכיר בממשלה שלא נפתחה כנגדו אפילו חקירה פלילית - חותרת תחת יסודות הדמוקרטיה, מנפצת את עקרון הפרדת הרשויות ומנוגדת לחוק יסוד הממשלה.

כפי שהודיע ראש הממשלה כבר לפני מספר שבועות, השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר ימשיך לכהן בתפקידו.